

JAARVERSLAG STICHTING CIRCUSPUNT 2021

Foto: Jostijn Ligtvoet

**CIR
CUS
PUNT**

Inhoud

Introductie: Circuspunt in 2021	3
Leden	3
Secretariaat	3
Beleidsontwikkeling: Protocollen, Regelingen, Keurmerk.....	3
Communicatie.....	4
Samenwerkingsverbanden	4
Uitgeoefende activiteiten	6
<i>Circuspunt bijeenkomsten:</i>	6
<i>Wereldcircusdag</i>	7
<i>Wereldcircusdag webpagina</i>	7
<i>Circusgids</i>	7
<i>Opzetten docententraining jeugdcircussen</i>	8
<i>Start pilot deskundigheidsbevordering</i>	8
<i>Videobieb</i>	9
<i>BNG Bank Circusprijs</i>	10

Introductie: Circuspunt in 2021

2021 was het tweede volledige jaar van Stichting Circuspunt. Ondanks de nog steeds heftige maatregelen tegen het Corona-virus hebben we veel kunnen bereiken.

Het jaar 2021 was in diverse opzichten positief en er waren velen positieve ontwikkelingen. Zo groeide het ledenaantal door tot ruim 200 leden, waren er 7 Circuspunt bijeenkomsten, werd de pilot deskundigheidsbevordering gestart met een uitverkochte workshop tijdens Circusstad Festival. Ook werd er een training voor circusdocenten ontwikkeld.

Door ons lidmaatschap van de Creatieve Coalitie en de Alliantie van Evenementenbouwers hebben wij er mede voor zorg gedragen dat de lobby richting overheid krachtig hebben kunnen voeren. Door onze samenwerking met deze koepels konden wij het belang van het circus naar voren brengen, daar waar er door de overheid nieuwe regelingen werden opgezet. Corona had ook positieve effecten: De tentcircussen zijn in deze moeilijke tijd meer tot elkaar gekomen: Er is veel gesproken en van elkaar geleerd. Ook heeft Circuspunt veel gedaan in kleinere groepen om individuen richting de juiste corona-ondersteuning te sturen of juist bezwaar te maken tegen een afwijzing. Circuspunt fungeerde als vraagbaak en bouwer van de circus-community.

Een grote domper voor het circusveld was de zeer late annulering van de kerstcircussen ten gevolge van het Coronavirus, wat voor vele leden een pijnlijke situatie opleverde aangezien alle voorbereidingen bijna volledig waren afgerond.

Leden

Het ledenaantal groeide in 2021 van 168 naar 220 leden. Daarvan is ongeveer 65 % individueel lid (145 leden) en 35 % van de leden (75 leden) heeft een organisatielidmaatschap.

Secretariaat

In 2021 werd het secretariaat bemand door Mirte Droogers. Moniek IJzermans ondersteunde Circuspunt vanuit haar ondersteunende rol bij het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst.

Beleidsontwikkeling: Protocolen, Regelingen, Keurmerk

In 2021 is er gewerkt aan enkele concrete protocollen en regelingen om de leden te helpen.

Zo zijn er in overleg met Creatieve Coalitie en de Alliantie van Evenementenbouwers protocollen opgesteld om voor leden werkbare richtlijnen te hebben.

Ook is uitgebreid meegedacht en gesproken met de Creatieve Coalitie daar waar nieuwe regelingen in het leven werden geroepen om de cultuursector te steunen en werd circus actief onder de aandacht gebracht in de lobby. Richting de leden is veelvuldig gecommuniceerd over de mogelijkheden voor steun uit overheidsregelingen en heeft Circuspunt meermaals voor een toelichting gezorgd op de verschillende steunmaatregelen.

Ook is het gesprek gestart om te komen tot nieuwe richtlijnen over dierenwelzijn in het Circus.

Communicatie

Social media

- Toen de coronacrisis startte in 2020, bleek er in het circusveld een grote behoefte te zijn om ervaringen, tips en vragen met elkaar te delen. In 2019 richtte Circuspunt al een Facebookpagina op en in maart 2020 is hier een Facebook-groep voor het circusveld aan toegevoegd. De groep groeide snel door de grote behoefte aan uitwisseling.
- In 2021 is de Circuspunt pro groep doorgroeid van 400 naar 435 leden.
- In juni 2020 startte Circuspunt met een Instagram-pagina.
- De Instagrapagina is in 2021 doorgroeid van 340 volgers naar 537 volgers.
- De Circuspunt Facebook pagina heeft 462 likes.

Nieuwsbrieven

- In 2019 is Circuspunt gestart met het versturen van maandelijkse nieuwsbrieven.
- In 2021 zijn er in totaal 26 nieuwsbrieven verstuurd; waarvan 12 maandelijkse nieuwsbrieven (naar alle leden), 5 nieuwsbrieven naar jeugdcircussen en 7 newsflash brieven over Circuspunt activiteiten en urgent nieuws.

In de media

- Persbericht: Voor het tweede jaar op rij bijna geen kerstcircussen in Nederland. Circuspunt vraagt overheid ruimhartige steun.

Samenwerkingsverbanden

• De Creatieve Coalitie

Direct bij de start van de coronacrisis sloot Circuspunt zich aan bij de Creatieve Coalitie, waarin 44 belangenorganisaties samenwerken. Het heeft onze lobby geïntensiveerd en maakt dat we de stem van circus goed kunnen vertegenwoordigen. De coalitie heeft het afgelopen jaar veel voor de cultuursector betekend en ook wij als circusveld hebben daar veel aan gehad. Zo kwamen er verschillende corona-steun maatregelen mede door de coalitie tot stand.

Er blijft natuurlijk werk aan de winkel, dus Circuspunt blijft voorlopig actief lid.

- Lobby voor aanvullende steunmaatregelen samen met de Kunstenbond
- Enquête voor harde cijfers lobby - De Creatieve Coalitie kan met harde cijfers het pleidooi in Den Haag onderbouwen voor passende en aanvullende steunmaatregelen voor de sector.

• De Alliantie van Evenementbouwers

In mei 2020 sloot Circuspunt zich aan bij de Alliantie van Evenementbouwers, een brede vertegenwoordiging van de totale sector van sport, cultuur en entertainment: van freelancers tot toeleveranciers, van organisatoren tot sportbonden. Op basis van enkele voorbeelden uit de Alliantie kwamen snel corona-protocollen tot stand voor de tentcircussen.

- **Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA)**
 - LKCA heeft een ontzettend uitgebreide lijst gemaakt met inspirerende 'best practices', vol goede voorbeelden van initiatieven op het gebied van cultuuronderwijs in coronatijd.
 - Lijst met financieringsmogelijkheden jeugdcircussen
Samen met het LKCA (in opdracht van het Fonds voor Cultuurparticipatie) is deze lijst ontwikkeld met financieringsmogelijkheden voor cultuuronderwijs. Het is een lijst waarin fondsen en subsidies landelijk en per provincie staan uitgesplitst. Deze lijst plaatste het LKCA ook op hun website.
 - TOOLKIT BRANDING: Het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) heeft een toolkit branding ontwikkeld jeugdcircussen kunnen gebruiken om de branding van hun organisatie onder de loep te nemen. De toolkit wordt begin 2022 beschikbaar gesteld en is gratis.
- **EYCO**
Circuspunt is sinds de oprichting lid van EYCO, de European Youth Circus Organisation. Door deze samenwerking is Circuspunt regelmatig partner in Europese projecten. Jeugdcircussen die lid zijn van Circuspunt worden natuurlijk als eerste benaderd als afgevaardigde voor nieuwe projecten.
In 2021 liep er een pilot bij Circus Rotjeknor van de Circus Assistenten Cursus, die voortkomt uit de ASK, een eerder Europees samenwerkingsproject.
- **Kenniscentrum immaterieel erfgoed**
Circuspunt heeft meegewerkt aan de evaluatie over werking van het predicaat status van immaterieel erfgoed door het kenniscentrum
- **Evangelische Omroep**
In samenwerking met de EO is gekeken of er een grootschalige circus-televisie productie kan worden gerealiseerd rond Pinksteren. Samenwerking met een gemeente is hiervoor noodzakelijk. De gesprekken hierover lopen nog en zullen in de komende periode concreter worden.

Uitgeoefende activiteiten

- **Circuspunt bijeenkomsten**
- **Faciliteren/organiseren online Wereldcircusdag programma/agenda**
- **Circusgids**
- **Opzetten cursus docententraining**
- **Start pilot workshop voor deskundigheidsbevordering**
- **Keurmerk beschikbaar voor aanvraag op de website**
- **Videobieb**
- **BNG Bank Circus Prijs**

Circuspunt bijeenkomsten:

- **26 februari 2021: online ledenbijeenkomst via Zoom**
Onderwerpen: Creatieve Coalitie, Alliantie van Evenementenbouwers, Keurmerk, Verzekeringen, Speelplekken, Financiën, Deelnemers en publiek.
- **5 MAART 2021: Q&A CORONAREGELINGEN met bestuurslid Arlette Hansons via Zoom**
Onderwerpen: Ins en outs over de overheidssteunmaatregelen vanwege Corona: TONK, TOZO en TVL regelingen, Q&A sessie over coronaregelingen.
- **18 april 2021: Presentatie doorontwikkeling video lesmethode via Zoom**
Onderwerpen: presentatie plan uitbreiding pakket videolessen door Circuspunt en Circus Miloco.
- **2 mei 2021: online ledenbijeenkomst via Zoom**
Onderwerpen: Toelichting docententraining voor jeugdcircussen door Marjolein Wagter (internationale context, situatie in NL, opzet vernieuwde docententraining onder Circuspunt), verdiepende breakoutrooms sessie over het belang en inhoud van de training circusdocenten
- **30 juni 2021: Informatiebijeenkomst keurmerk**
Onderwerpen: Toelichting keurmerk en aanvraagprocedure, commissie, feedback en vragen m.b.t conceptplan keurmerk, vooruitblik.
- **31 oktober 2021 (ochtend): Jeugdcircus bijeenkomst**
Onderwerpen: Presentatie docententraining, ophalen feedback bij leden.
- **31 oktober 2021 (middag): ledenbijeenkomst op Circolo festival**
Onderwerpen: Presentatie Circuspunt en de activiteiten aan de leden door de voorzitter + borrel; blij weerzien na lange lockdown ten gevolge van Corona. Aansluitend: Uitreiking BNG Bank Circusprijs.

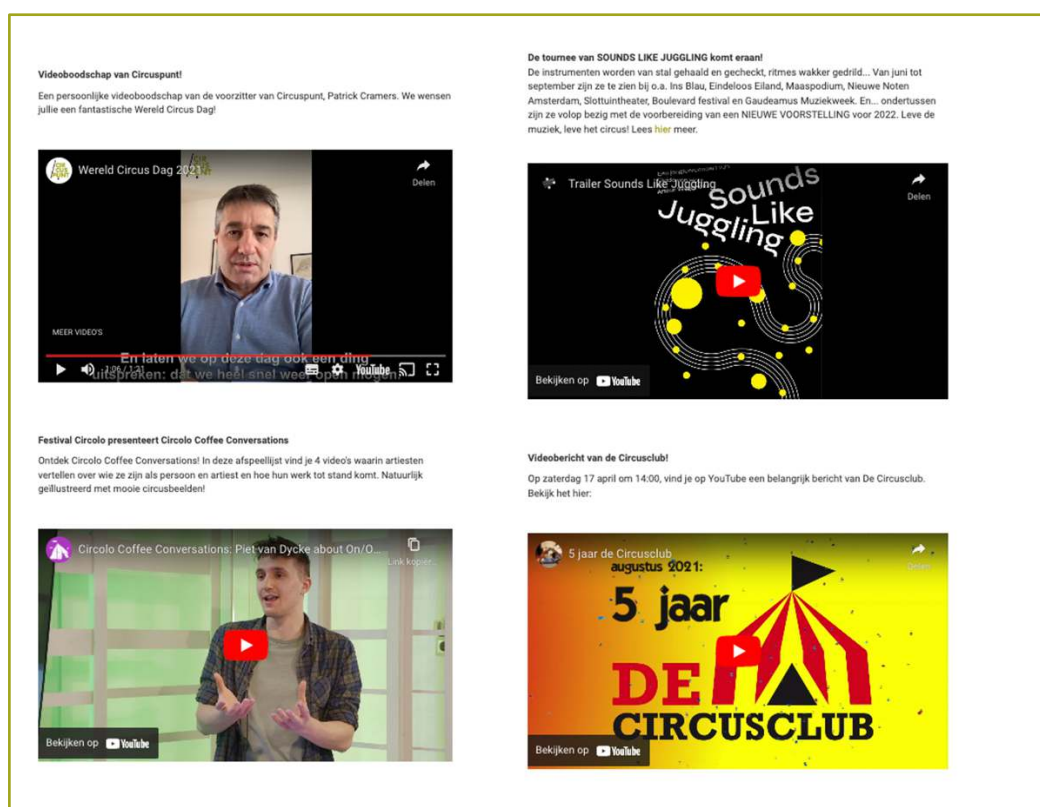
Er stond ook een jeugdcircusbijeenkomst gepland op 19 december 2021 in Amersfoort. Helaas kon deze bijeenkomst door de coronamaatregelen niet doorgaan.

Wereldcircusdag

Circuspunt ziet Wereld Circus Dag, dat in 2021 plaatsvond op zaterdag 17 april, als dé gelegenheid om te laten zien dat het circus leeft en bruist als nooit tevoren. Een kans om positieve aandacht te genereren voor de circus kunsten. Samen met haar leden overspoelde Circuspunt de media en het internet met een stevige dosis circus.

Circuspunt bundelde alle filmpjes, data en tijden van open dagen op één webpagina van Circuspunt.nl en zorgden bovendien dat de nationale pers op de hoogte was van Wereldcircusdag én de online Wereldcircusdag Agenda.

hashtags: #circuspunt #wereldcircusdag en uiteraard ook #worldcircusday, dan kunnen we internationaal laten zien waartoe we in staat zijn.

Wereldcircusdag webpagina

Circusgids

Bij de fusie van de drie partners tot Stichting Circuspunt leek het een goed idee om een totaaloverzicht van het Nederlandse circusveld te maken, voornamelijk om de breedte van het Nederlandse circusveld uit te dragen richting overheden, fondsen en mogelijke samenwerkingspartners. Ook voor het circusveld werd het een waardevol overzicht met mogelijkheden voor nieuwe dwarsverbanden. In 2021 is de Circusgids ontwikkeld; lancering en verspreiding volgde in 2022.

Opzetten docententraining jeugdcircussen

Jeugdcircussen hebben geen vastgestelde kwalificaties voor docenten. Vaak werd er gebruik gemaakt van Vlaamse cursussen om de leskwaliteit van de docenten te vergroten. Circuspunt vond het van belang om een eigen, Nederlandse training te ontwikkelen die inspeelt op het Nederlandse veld en helpt in professionalisering van het circusveld.

In 2021 is, met steun van het Fonds voor Cultuurparticipatie en het Landelijk Centrum voor Amateurkunst een Circusdocenten training ontwikkeld, die bestaat uit een basisopleiding met mogelijkheden voor verdere verdieping in modules. De training biedt ruimte aan 20 docenten of begeleiders. De basistraining is in januari 2022 gestart. De ontwikkeling van de modules volgt in 2022.

Start pilot deskundigheidsbevordering

Er bestaat in het circusveld grote behoefte aan verder professionalisering. Daartoe ontwikkelde Circuspunt een Pilot Deskundigheidsbevordering waarin 6 onderwerpen grondig worden uitgediept, te weten; dramaturgie, voorstellingspubliciteit, analyzing contemporary circus, sociale veiligheid in jeugdcircus, artistiek idee naar woorden en digitale verdienmodellen. De pilot startte op vrijdag 7 mei met een workshop dramaturgie door de ervaren theaterdramaturge Corien Baart. De cursus vond online plaats tijdens en in samenwerking met Circusstad Festival in Rotterdam en was uitverkocht. Na afloop is de opname van de workshop gedeeld met onze ruim 200 leden. Online hebben ook nog 22 mensen de workshop bekeken. Zowel deelnemers als samenwerkingspartners kijken er dus positief op terug. Dit is namelijk precies een onderwerp zoals de circusbeoefenaars het graag zien: Voor de sector op maat gesneden informatie die hen helpt om de voorstellingen en het werk meer impact te geven. "I very much enjoyed the discussion in the end, the case-by-case studies from video material and the openness to questions in general. (...) I would love to see more of these workshops!", aldus een van de deelnemers. In de enquête die werd afgenomen onder de deelnemers beoordeelden zij de workshop met gemiddeld een 8,1.

De andere vijf workshops wilden wij graag live (in plaats van online) organiseren en stonden gepland in oktober en november 2021. De workshop 'sociale veiligheid' voor jeugdcircussen is helaas geannuleerd vanwege de oplopende besmettingscijfers van het coronavirus. Enkele andere workshops moesten wij helaas doorschuiven naar 2022 vanwege te weinig inschrijvingen. Waarschijnlijk zagen deelnemers het niet zitten om in Coronatijd samen te komen en een omzetting naar een online variant bleek niet meer mogelijk. In 2022 zullen wij de Pilot Deskundigheidsbevordering afronden. De pilot is mede mogelijk gemaakt door het Fonds voor Cultuurparticipatie en Stichting Bevordering van Volkskracht.

07 mei

WORKSHOP DRAMATURGIE (I.S.M. CIRCUSSTAD FESTIVAL)

10.00 uur
Cursus/Workshop
Circuspunt
[naar de website](#)

Een dramaturg is een extra oog. Een dramaturg is een toneelkenner, een intern of extern adviseur. Een dramaturg bestudeert en ontdekt het theaterspel. Dramaturgie wint razendsnel terrein in het circus. Wat houdt het precies in? En hoe integreer je dramaturgie in het maakproces? Tijdens deze twee uu...

LEES MEER

Workshop Dramaturgie

Keurmerk

Het Circuspunt Keurmerk draagt uit dat de circusondernemingen de gedeelde waarden van Circuspunt onderschrijven en een bonafide bedrijfsvoering voorstaan.

In 2020 heeft Circuspunt een plan opgesteld voor de doorontwikkeling van het keurmerk. Dit plan is in 2021 uitgevoerd:

- De voorwaarden voor het ontvangen van een keurmerk zijn uitgebreid
- Daarnaast is het keurmerk toepasbaar op meer circusondernemingen
- Er is een keurmerk commissie samengesteld en een procedure afgesproken om de Keurmerk aanvragen te beoordelen.
- Het Circuspunt keurmerk is sinds eind 2021 aan te vragen via de Circuspunt website.

De eerste aanvraag voor het Circuspunt keurmerk is eind 2021 ontvangen en in behandeling genomen door de keurmerk commissie.

Videobieb

In april 2021 presenteerde Circus Miloco een video lesmethode waarin diverse circustechnieken worden uitgediept op allerlei niveaus, van beginner tot gevorderde amateur. De methodiek is op het leden-deel van de Circuspunt website geplaatst, waar ze veelvuldig worden gebruikt door de Nederlandse jeugdcircussen. Daarmee is deze videobieb nu al een groot succes te noemen. De methode staat open voor aanvulling door anderen. Komende jaren zal de videobieb verder worden aangevuld met nieuwe circustechnieken.

A screenshot of the Circuspunt website's video library for Aerial Silk. At the top left is the Circuspunt logo. To its right are four navigation buttons: 'LEDEN VAN CIRCUSPUNT', 'OVER CIRCUS', 'ADVIES EN EXPERTISE', and 'CIRCUSPUNT NL'. Below these is the text 'Videobieb / Aerial Silk'. A row of four buttons labeled 'NIVEAU 1', 'NIVEAU 2', 'NIVEAU 3', and 'NIVEAU 4' is shown, with 'NIVEAU 1' selected. Below this is a green header for 'NIVEAU 1 (21 FILMPJES)'. Three video thumbnails are displayed, each with a title: '#01 Straddle', '#02 Bolletje naar vogelnestje', and '#03 Pencil naar Pike'. Each thumbnail shows a person in a blue shirt performing a trick on red aerial silks in a gymnasium.

Videobieb op de Circuspunt website

BNG Bank Circusprijs

Sinds 2011 werkten het Cultuurfonds van de Bank Nederlandse Gemeenten en de koepel van de Nederlandse jeugdcircussen Circomundo samen rond de jaarlijkse BNG Bank Circusprijs. In eerste instantie was de prijs bedoeld om een stimulans te geven aan producties van de Nederlandse jeugdcircussen. Per 2017 heeft de prijs een nieuwe opzet gekregen waarmee meer aangesloten wordt op andere BNG Bank cultuurprijzen voor aanstormend talent op het gebied van literatuur, theater en dans. Vanaf 2020 heeft Circuspunt de organisatie van de prijs van Circomundo overgenomen. De BNG Bank Circusprijs is bestemd voor de meest originele of verrassende act van afgestudeerden aan Codarts Circus in Rotterdam of Fontys Academy for Circus and Performance Arts (ACaPA) in Tilburg. Uitreiking van de prijs vindt jaarlijks plaats tijdens Festival Circolo.

Winnaar BNG Bank Circusprijs 2021: Melody Nolan (Handbalancing), afgestudeerd aan Codarts.

Uitreiking BNG Circusprijs 2021 aan Melody Nolan. Foto: Jostijn Ligtvoet